

Kdo byl kdo v Miletíně

V letošním roce uplyne již 75 let od českého květnového povstání roku 1945, kterým pro Evropu skončila druhá světová válka. V našem seriálu si proto připomeneme některé z jeho hrdinů i obětí, a vůbec některé z mnoha účastníků tohoto povstání na Miletínsku.

Účastníci květnového povstání 1945

Tuto fotografii mám rád. Vyzařuje z ní spokojenost a radost z konce války. Určitě tehdy nechybělo ani nadějně očekávání věcí příštích. Bohužel právě těmto pánům se pravděpodobně naděje vkládané do budoucnosti příliš nenaplnily.

Zleva:

MUDr. Miloslav Buchar (1895 – 1945)

R. D. František Resler (1912 – 1985)

Jan Pour (1909 - 1960)

MUDr. Miloslav Buchar

Státní obvodní lékař v Miletíně MUDr. Miloslav Buchar se narodil v roce 1895 na rodinném hospodářství ve Dvorcích u Jičína. V Jičíně absolvoval gymnázium a v roce 1914 se zapsal do zimního semestru Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Studium úspěšně zakončil promocí v prosinci 1921.

Poté získával zkušenosti a doplňoval si dál vzdělání. Nějakou dobu působil jako sekundární lékař v nemocnicích v Kolíně.

Když se v polovině 20. let z Miletína odstěhoval dosavadní obvodní lékař MUDr. Oldřich Chmelař, využil dr. Buchar příležitosti a v květnu 1926 na uvolněné místo nastoupil. V Miletíně pak působil téměř dvacet let. Počátkem 30. let si doplnil specializaci i pro zubní lékařství. Postupem času si vybudoval širokou klientelu, stal se oblíbeným pro svou povahu a vstřícnost.

S Miletínem se sžil, po sňatku s Vlastou Trachtovou v roce 1936 se stal otcem tří dětí: Miloslava, Jarmily a nejmladší Vlasty. Roku 1939 koupil starý Pečenkovský dům čp. 103 na Parkáni, nechal jej zbourat a od základů nově postavit.

Válečná léta mu přinesla nečekané těžkosti. Po odeznění prvních vln heydrichiády byl dr. Buchar 17. září 1942 náhle zatčen. Důvodem bylo pátrání gestapa po jeho starším bratrovi JUDr. Janu Bucha-

rovi, okresním soudci v Nasavrkách, o kterém se Němci domnívali, že je příslušníkem československé zahraniční armády. Příbuzné těchto emigrantů sledovali, a v rámci opatření proti agentům z Anglie je nakonec na podzim 1942, během tzv. akce E, pozatýkali a umístili do zajišťovací vazby v internačním táboře ve Svatobořicích u Kyjova. Tam skončil i MUDr. Buchar.

V lednu roku 1943 byl však povolán zpět do Miletína, kde scházel lékař. Opět se staral o své pacienty, i když sám byl těžce nemocen.

V květnu 1945 spolupracoval s povstalci, večer 7. května ohledával zabitě partyzány Antonína Pospíšila a Emila Plecháče. Okupaci i věznění sice přežil, ale s vážně podlomeným zdravím. Nemoci podlehl v jičínské nemocnici 8. září 1945, tedy pouhé čtyři měsíce po pořízení fotografie.

František Resler

Pro administrátora miletínské římsko-katolické farnosti Františka Reslera byl Miletín jen krátkou kariérou zastávkou, a možno poznamenat, že své zdejší angažmá chápal jako svým způsobem křivdu.

Narodil se v roce 1912 do rolnické rodiny z Výprachtic nedaleko Lanškrouna. Nadání ke studiu (zejména talent pro jazyky) zúročil nejprve na královéhradeckém gymnáziu, kde maturoval v roce 1932, a poté v teologickém semináři v hradeckém Borromeu.

V době studií cestoval po západní Evropě, hovořil plyně německy a francouzsky. V roce 1937 byl vysvěcen a nastoupil službu diecézního kněze. Začínal jako kaplan v Jičíně, lákala jej též pedagogická práce a na počátku 40. let vyučoval náboženství na jičínských středních školách.

Byl mladý, ambiciózní, oblíbený i v lepší společnosti, již se rozhodně nevyhýbal. A usiloval i o postup v církevní Phierarchii. Ve svých 31 letech se stal na krátkou dobu administrátorem jičínské farnosti a ucházel se o jmenování děkanem.

K tomu však nedošlo, přednost dostal starší kolega. František Resler byl přeložen na uvolněnou faru miletínskou.

To pro něj bylo jistě zklamáním, nicméně nezatrpkl a díky své společenské povaze se brzy zařadil do života městečka.

V Miletíně také prožil konec války a květnové povstání, jehož se od počátku aktivně účastnil jako vyjednávač. Velkou měrou přispěl ke smírnému řešení několika konfliktů s německými vojáky.

Po „krvavém pondělku“ 7. května však na další spolupráci rezignoval a pro svůj nesouhlas s jednáním radikálních povstalců byl později dokonce stíhán.

Již v srpnu 1945 byl však jmenován administrátorem farnosti ve Dvoře Králové a z Miletína odešel. V osvobozené republice se mu nejprve dařilo: v lednu 1947 se stal královédvorským děkanem a v únoru 1949 biskupským vikářem.

Doba se však změnila, katolická církev se dostala do pozice jednoho z úhlavních nepřátel nového komunistického režimu. A její představitel, mezi lidmi oblíbený, avšak málo poddajný, to měl brzy pocítit na vlastní kůži.

Poprvé zatčen byl již na podzim 1949, podruhé v únoru 1956, kdy byl ve vykonstruovaném procesu proti tzv. terciářům odsouzen za velezradu na čtyři roky, které strávil ve valdické věznicí. Po propuštění již nedostal státní souhlas k výkonu duchovní služby, vrátil se proto do rodných Výprachtic, kde až do důchodu pracoval v JZD. Ve Výprachticích také v srpnu 1985 zemřel.

Jan Pour

Třetím mužem na fotografii, dnes již na Miletínsku patrně zcela zapomenutým, je v uniformě rotmistra předválečné československé armády Jan Pour.

Narodil se v roce 1909 na usedlosti čp. 110 v Rohoznici. Práce v zemědělství jej však nelákala, svoji budoucnost neviděl v práci na rodném statku. Proto se po absolvování prezenční vojenské služby rozhodl uplatnit v armádě jako dělesloužící poddůstojník.

Služba jej pak zavedla až na slovenskou Spiš, kde se také v roce 1936 oženil s Alžbětou Kleinovou, místní dívkou ze smíšené, skoro by se dalo říct mnohonárodnostní rodiny. Kvůli manželce a v očekávání rodiny se po vzniku samostatného Slovenského státu v březnu 1939 rozhodl na Slovensku zůstat a sloužit dál ve slovenské armádě.

To mu však nakonec nebylo umožněno, záhy byl z armády propuštěn a donucen k návratu do Čech. Jako bývalý voják z povolání získal na jaře 1940 úřednické místo u okresního úřadu.

S manželkou, která za ním s malým synem do Čech později přijela, žili v Miletíně, v podnájmu v čp. 261.

V květnových dnech se Jan Pour jako bývalý voják z povolání aktivně podílel na velení místním povstalcům a účastnil se odzbrojování německých jednotek.

Podobně jako výše uvedení pánové usiloval o korektní a spravedlivé zacházení se zajatci, což mu však později bylo vytýkáno.

Možná s tím souviselo i pozdější udání na manželku Alžbětu, která se v roce 1942 kvůli možnosti vycestovat za rodinou na Slovensko formálně přihlásila k německé národnosti. Příslušným šetřením však u ní nebylo zjištěno žádné závadné chování za okupace a byla jí potvrzena československá státní příslušnost.

Po osvobození vstoupil Jan Pour opět do řad československé armády, vystřídal několik posádek a dosáhl hodnosti podporučíka.

V roce 1946 se s rodinou odstěhoval do Čáslavi. V té době však již trpěl závažným onemocněním (tuberkulózou), kvůli kterému musel v 50. letech aktivní vojenskou službu opustit a jemuž nakonec v červnu 1960 podlehl.

Jan Hlavatý

Příště:

Antonín Pospíšil a Emil Plecháč